

podlagi § 27. volilnega reda za deželni zbor, da Vi brez ozira na to, plačujete li davek ali ne, edino le kot stalni učitelj v zmislu § 15. (zadnji odstavek) deželnozborskega volilnega reda in § 1. f) občinskega volilnega reda nimate volilne pravice. Ta pravica pristojna po postavi le načelnikom in nadučiteljem ljudskih šol.

Proti temu odloku Vam je prost priziv tekom 3 dni na vis. c. kr. deželno predsedništvo v Ljubljani.

Priziv se ima tukaj vložiti.

C. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani 30. oktobra 1895.

Tekavčič, m./p.

Št. 22.921.

Gospodu Josipu Novak-u, učitelj

na Brezovici.

Visoko c. kr. deželno predsedništvo razveljavilo je z odlokom z dne 3. novembra t. l. št. 9628, vsled Vaše reklamacije z dne 1. listopada t. l. tukajšnji odlok z dne 30. vinotoka t. l. št. 22.548, v katerim se Vam ni priznala volilna pravica do volitve, ter je visokoisto ukrenilo, da se imate vpisati v volilne liste iz razloga, da se ne strinja več za čas veljave politične šolske uprave z dne 11. vel. srpana 1805. navadni ter v občinski volitveni red vsprejet izraz višji učitelj s pojmom nadučitelja naše šolske postave, tem več se sedanji stalno nastavljeni učitelji izjednačijo v politični šolski upravi z leta 1895. nastavljenimi višjimi učitelji.

Torej pristojna volilna pravica za občinski odbor stalno nastavljenim učiteljem po § 1. pod točko 2 f) obč. volitvenega reda in vsled tega po § 15. volitvenega reda za deželni zbor tudi do volitve volilnih mož za deželnozborske volitve.

O temu se s pristavkom obvestite, da se ob enem potrebno ukrene, da se sprejmete v volilne liste za jutranjo volitev volilnih mož.

C. kr. okrajno glavarstvo Ljubljana, dne 5. listopada 1895.

Žitnik, m./p.

Razgovor o učiteljskem konviktu.

Poročal na obnem zboru dne 28. grudnia l. l. Juraj Režek.

Slavni zbor! Točka, o kateri Vam bodem v imenu odborovem poročal, je silno važna in vredna vse pozornosti ter vsestranskega in temeljitega razgovora; prosim Vas torej, da blagovolite jasno in odločno povedati svoje mnenje in nam dati kaj dobrih migtljajev in praktičnih nasvetov.

Iz naših društvenih pravil je razviden samo namen društva (§ 2.); notranja vredba, stavbeni in finančni načrt pa so se prepustili poznejšemu času. Odboru se ni zdelo potrebno že precej v l. letu društve-

nega obstanka razgovarjati se o tem, ker smo bili mnenja, da moramo imeti poprej kaj denarja in potem se bode še le dalo razgovarjati in sklepati o uredbi in celem načrtu našega konvikta.

Danes pa se nam vidi potrebno, da imamo jasno pred seboj: kaj hočemo in kako bode uravnan konvikt gledé na notranjo uredbo in na stavbo samo. To pa se nam vidi že sedaj potrebno iz dveh vzrokov: 1.) gledé na prošnjo na visoki deželni zbor — kakor sem že prej v svojem letnem poročilu obrazložil — in 2.) ker se nam dozdeva, da bi se dala cela stvar morebiti že v nekoliko letih uresničiti in bi imeli svoj dom.

To zadnje bi se pa dalo le tedaj uresničiti, ako bi nam 1.) veleslavni občinski zastop deželnega stolnega mesta Ljubljane brezplačno prepustil v to potreben prostor, 2.) kranjska hranilnica posodila za stavbo potreben denar.

Da nam bode veleslavni mestni zastop šel pri stavbenem prostoru na roke, smemo po vsej pravici nadejati se; vsaj sedé v tem važnem zastopu možje šoli in učiteljstvu prijazni; možje, ki vedó ceniti naše delo in napore, ki poznajo naš žalostni položaj, naše reve in nadloge.

A tudi od sl. hranilničnega vodstva smemo se nadejati ugodne rešitve naše prošnje za posojilo; vsaj se bode lahko na poslopje vknjižila in se ji ne bode treba bati kake izgube, ker bode stavba s prostorom vred veliko več vredna, nego bode iznašalo posojilo. Stavba bi bila po dovoljeni olajšavi mnogo let vsega davka prosta in z najemščino od prostih prostorov bi se plačevale obresti in bi morebiti ostal še kak stotak za konvikt. Z nabranim letnim denarjem pa bi se plačeval vknjiženi dolg.

Ako bi se nam to posrečilo — v kar imamo mnogo upanja — potem nam je treba tudi precej vedeti:

I. notranjo vredbo konvikta — in

II. načrt in stroškovnik cele stavbe.

Ad I. V konvikt bi se jemali: 1.) učiteljske sirote, 2.) otroci revnejših starišev za znižano ceno, 3.) otroci naših starišev proti primerni mesečni plači.

Ti otroci bi bili pod vednim nadzorstvom jednega ali dveh učiteljščnikov, ki bi imela za to notri stanovanje in hrano. Vse to pa bi nadzoroval jeden izmed odbornikov, ki bi imel za to proti znižani ceni notri svoje stanovanje. On bi moral odboru v vsaki mesečni seji poročati in potrebne nasvete staviti, oziroma že storjeno predložiti odboru v potrdilo. Njemu podrejen mora biti tudi hišnik in kuhinjsko osobje.

Iz začetka bi se morali ozirati le na plačujoče tovariše — ki bodo gotovo rajše nam zaupali v odgojo svoje otroke, nego drugim!

—; pozneje, ko pride društvo do kake glavnice, pa bi se oziralo bolj na sirote in revnejše tovariše.

Dokler pa ne pride društvo do svoje stavbe, sklenil je odbor: prevzeti že letos — s prihodnjim šolskim letom — samo nadzorstvo glede dobre vzgoje in šolskega napredka pri otrocih onih naših tovarišev, ki se za to pri odboru oglasijo. V ta namen hoče jim nasvetovati dobra in zanesljiva stanovanja proti primerni ceni in sam nadzirati, da bodo otroci prav vzgojevani in v šoli napredovali.

Ad II. Stavbo si misli odbor tako urejeno, da bi bili spodaj na obeh straneh vhoda prostori za stranke in za hišnika, pa tudi v gospodarsvene namene potrebni prostori in shrambe; zadej pa vrt za sprehod in igre dečkov.

V I. nadstropju bi bila velika dvorana za društvena zborovanja, sobe za vsa ljubljanska učiteljska društva in morebiti še jedno stanovanje za stranke.

V II. nadstropji bi bil „konvikt“, kuhinja in soba za kuhinjsko osebje, potem še stanovanje za učitelja oskrbnika in nadzornika.

V III. nadstropji bi bili zopet prostori za stranke.

Vsa ta stavba ne bi smela presežati zneska 60.000 gl.

V dosego tega vsega predlagam, da občni zbor skleni:

1.) Društveni odbor naj se čim prej obrne do veleslavnega obč. zastopa deželnega stolnega mesta Ljubljane s prošnjo za brezplačni prostor, oziroma za znižano ceno tega prostora, ki naj bi meril vsaj 12 arov.

2.) Obrni se do kakega izvedenca-inženerja za izdelanje načrta in troškovnika za stavbo.

3.) Stopi v dogovor s katero hranilnico zaradi dobave posojila.

4.) Ako se mu to vse pred letom dni posreči, skliči izvenredni občni zbor v konečno poročanje in odobrenje.

Proračunska razprava o ljudskem šolstvu v državnem zboru.

(Dalje.)

Posl. Peschka: Pa prav močno!

Posl. Bendel: . . . naj ga stisne . . .

Posl. Treuinfels: To je pa najlepše.

Posl. Bendel: Jaz Vas tudi nisem motil in bi se Vašim izjavam prav tako lahko smejal, kakor Vi sedaj. Gospodje spoznajo le jedno samo prepričanje za pravo in to je njih lastno prepričanje. Dovoljujejo se napadi na vse tiste, ki stoje gledé šole na stalu zakonov ter se avstrijsko prebivalstvo na ta način moti in razburja in stavlja v nevarnost notranji mir. Če vlada še nima poguma in volje seči v to sršenje gnezdo, naj